

levante betragtninger indgår i overvejelserne, og at den bevismæssige bedømmelse sker på et bredt grundlag.

Afgrænsningen af kompetencen mellem byret og landsret bør efter rådets opfattelse således foretages ud fra en vurdering af, om de sager, der efter den gældende kompetencefordeling er henlagt til landsretten, kan behandles af en enkelt dommer (en byret), uden at væsentlige retsplejemæssige hensyn derved tilsidesættes.

Efter Retsplejerådets opfattelse vil en adgang til henvisning til landsretten efter en regel formuleret på samme - tilstrækkelig rummelige - måde som den gældende § 227, stk. 1, (se foran pkt. 2) kunne sikre, at de nævnte mere betydningsfulde sager kommer for landsretten som 1. instans med fri ankeadgang til Højesteret. En sådan henvisningsadgang vil derfor være egnet som undtagelse fra en hovedregel om 1. instansbehandling ved byret.

En henvisningsregel som grundlag for sagsfordelingen mellem byret og landsret vil i øvrigt have den fordel for parterne, at der gives dem indflydelse på, hvorvidt sagen anses for at være af den art eller det omfang, der tilsiger 1. instansbehandling ved landsret. På det tidlige stadium, hvor der skal tages stilling til spørgsmålet, vil parterne typisk have et bedre kendskab til sagen end retten og derved den bedste forudsætning for at skønne over dens betydning.

Sammenfattende udtaler Retsplejerådet, at henvisningsreglen efter en generel kompetenceomlægning fra landsretten til byretten må antages at få et væsentligt større anvendelsesområde end hidtil (ca. 50 tilfælde årligt), og at den vil være et hensigtsmæssigt middel til at sikre, at betydningsfulde og principielle sager vil kunne undergives landsretsbehandling i 1. instans. Højesteret vil herved kunne virke som almindelig ankeinstans i disse sager og således bevare en usvækket placering i retssystemet.

Ved en sådan principiel kompetenceændring opnås samtidig, at det bliver sagernes konkrete indhold og karakter, der gennem henvisningsbestemmelserne bliver det afgørende kriterium for, hvilke sager der udskilles til den mere grundige landsretsbehandling.

På den baggrund stiller Retsplejerådet forslag om, at civile retssager som almindelig regel behandles ved byret som 1. instans, men med adgang til, at byretten efter en parts begæring kan henvise en sag til landsretten efter kriterier som i den gældende § 227, stk. 1, nr. 1-6 (sagen er af principiel karakter, sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne, sagen har særlig indgribende betydning for en part osv.).

Rådet foreslår endvidere en »automatisk« henvisningsregel for sager om krav, der har en økonomisk

værdi af over 500.000 kr. Sådanne sager skal henvises til behandling ved landsret, såfremt en af parterne begærer det. Endvidere skal en sagsøger efter eget valg umiddelbart kunne anlægge sådanne sager ved landsretten. Henvisningsreglen er således obligatorisk i forhold til retterne, men fakultativ for parterne.

Baggrunden for denne bestemmelse er, at sager med værdi over 500.000 kr. allerede som følge heraf må antages at opfylde kriteriet »særlig indgribende betydning for en part« som angivet i en af henvisningsgrundene (nr. 3), således at særskilt stillingtagen hertil fra byretsdommeren skulle være overflødig. Den automatiske henvisningsregel er således et (procesbesparende) specialtilfælde i forhold til den nævnte generelle henvisningsbestemmelse, hvor det ikke er nødvendigt med en henvisningsprocedure.

5. Aflastningen af landsretterne

I betænkningen (side 44-45) skønner Retsplejerådet, at der efter gennemførelsen af den nævnte kompetenceomlægning vil være grundlag for henvisning af omkring $\frac{1}{3}$ af sager med en økonomisk værdi mellem 200.000 og 500.000 kr. og sager uden økonomisk værdi. Det må endvidere påregnes, at langt den overvejende del af sager med værdi over 500.000 kr. vil blive behandlet af landsretterne som 1. instans, og at kun et mindre antal af sager anlagt mod eller af det offentlige (henvisningsgrund nr. 4) vil blive behandlet af byretterne.

Hertil kommer, at landsretterne vil skulle behandle flere ankesager fra byretterne. I dag ankes mellem 1 og 2 pct. af de civile sager fra byret til landsret og 7-8 pct. af landsretsafgørelserne i 1. instans til Højesteret. Ankehyppigheden fra byret til landsret må antages at blive højere for den gruppe af sager, der efter forslaget vil blive behandlet af byretterne som 1. instans i stedet for af landsretterne.

Efter det anførte er det rådets samlede skøn, at landsretterne vil blive aflastet (som 1. instans og ankeinstans) med omkring $\frac{1}{3}$ af de sager, der efter de gældende regler anlægges ved landsretterne som 1. instans. Dette ville for 1986 have svaret til 500-600 sager. Samtidig understreges dog, at dette skøn er forbundet med betydelig usikkerhed.

For 1987 ville et tilsvarende skøn have svaret til en aflastning af landsretterne med 600-700 sager.

6. Sø- og Handelsretten

Retsplejerådet har i betænkningen overvejet Sø- og Handelsrettens stilling i domstolssystemet, såfremt det bliver den almindelige regel, at civile retssager behandles ved byret som 1. instans.

Da samtlige Sø- og Handelsrettens afgørelser - bortset fra skifteafdelingens afgørelser - kan appelle-